

Landelijk transmuraal zorgpad COPD

Prof. Huib Kerstjens

*Hoofd Afd. Longziekten en Tuberculose
Universitair Medisch Centrum Groningen*

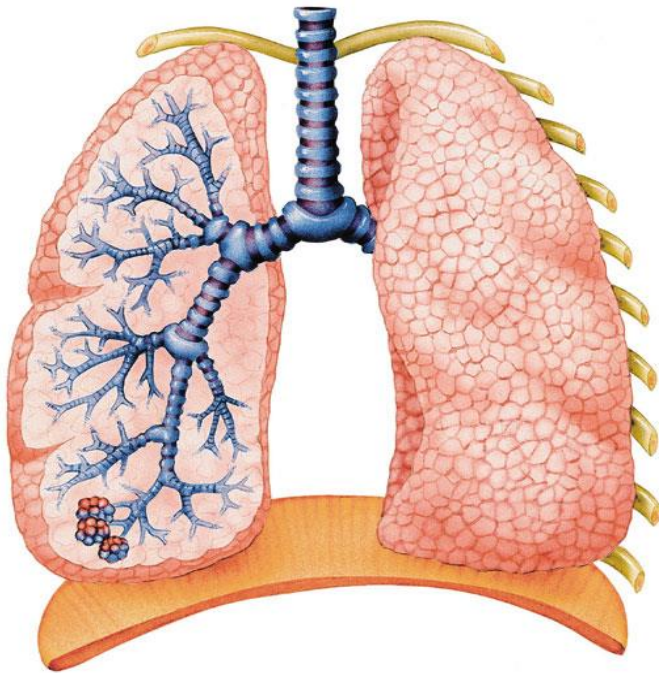
Co-voorzitter Landelijk Transmuraal Zorgpad COPD

Symposium 'Van wens naar werkelijkheid',
Amersfoort, 19 januari 2018

Longaanval bij COPD

- **Longaanval** → ellende voor

- patiënt
 - kwaliteit van leven
 - verlies longfunctie
 - verlies zelfvertrouwen
- maatschappij
 - kosten
- zorgverlener

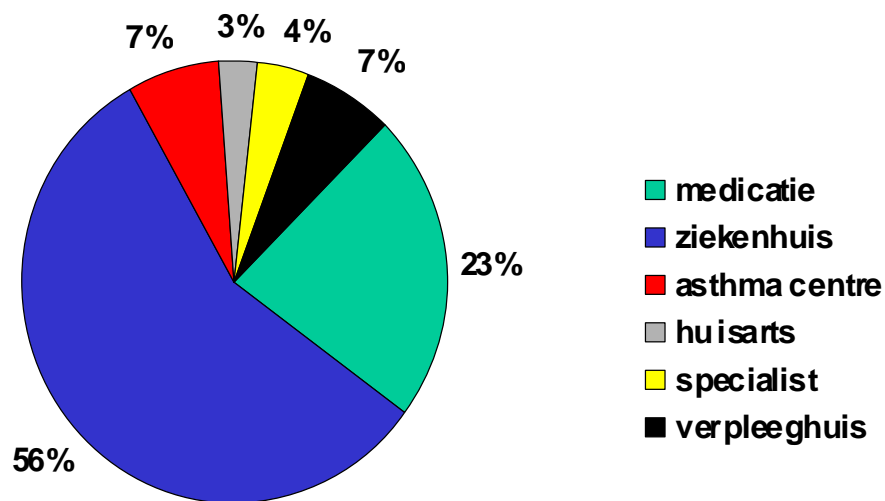
- Ernstig indien leidend tot opname !
 - tot 50% mortaliteit in 2 jaar na zkh-opname

Enkele verontrustende cijfers

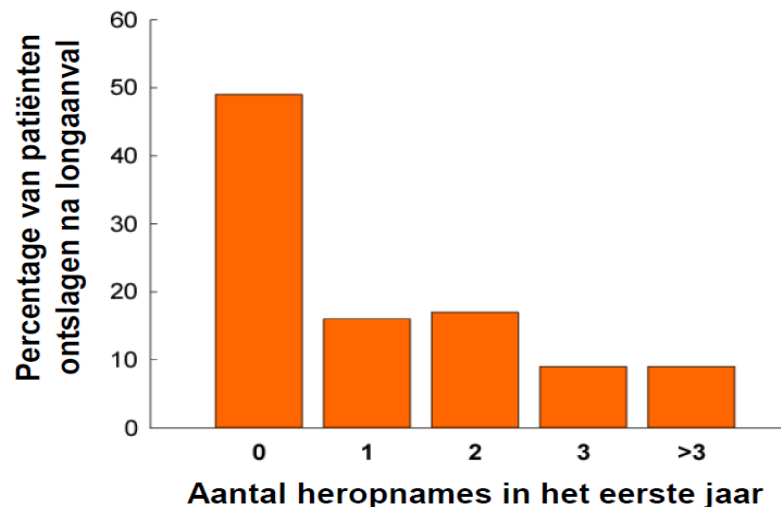
- 600.000 Nederlanders met COPD
- Jaarlijks circa 200.000 ziekenhuisopnamedagen voor COPD longaanvallen (30.000 opnames per jaar)

50% van alle COPD kosten

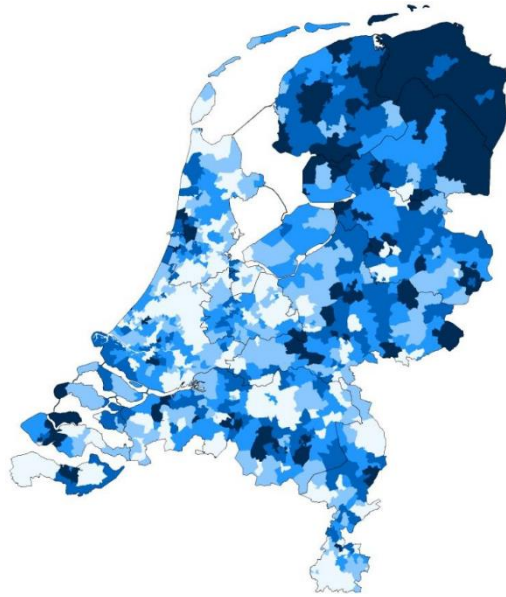
Rutten-van Molken et al, Respir Med 1999

Belangrijk deel heropnames

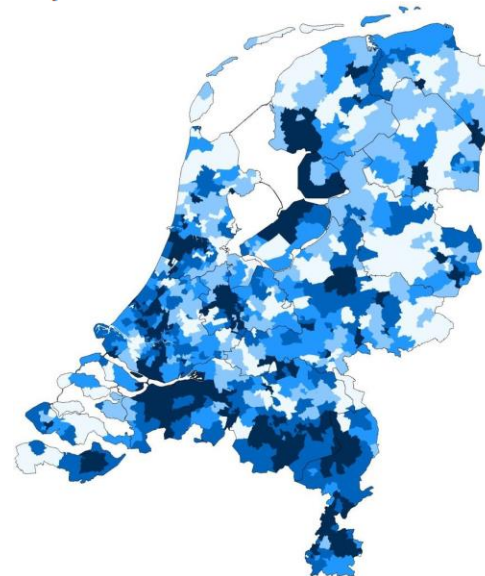
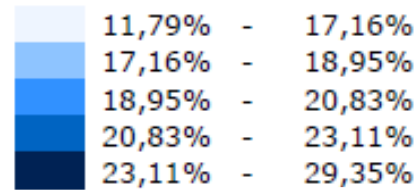

Groenewegen et al, Chest 2003

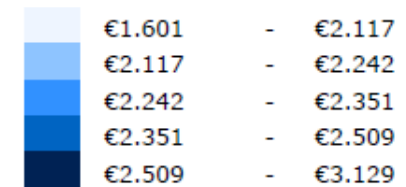
Nog meer feiten: variatie in zorg

Variatie in aantal
longaanvallen voor COPD
(kuur +/- opname)

Variatie in kosten voor
COPD

Probleem

Het ontbreken van protocollaire zorg voor COPD-longaanvallen tijdens en na een ziekenhuisopname leidt tot:

1. Ongewenste en onverdedigbare variatie in zorg
2. Gemiddeld te lange opnameduur, naast waarschijnlijk soms ook te vroege ontslagen en ongewenste opnames
3. Ontbrekende innovatie in de zorg, waarnemingen over goede zorg raken versnipperd
4. Niet aanwijsbaar goede zorg voor patiënten

Veel initiatieven in het land voor COPD zorg

- Veel projecten in NL
- Flink verschillend qua:
 - Deelnemers
 - Doelstelling & ambitie
 - Grootte
 - Financiering
- Slechts paar projecten met eerste resultaten
 - Wat zijn de succesfactoren?
 - Uitdagingen
 - Hoe verder?

Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten

De vijf doelen

- 1: 25% minder opnamedagen in het ziekenhuis door astma en COPD
- 2: 15% vermindering verloren werkdagen door longziekten
- 3: 20% meer rendement in kwaliteit van leven per euro die aan inhalatiemedicatie wordt besteed
- 4: 25% minder kinderen onder de 18 jaar die beginnen met roken
- 5: 10% minder doden door astma en COPD

Landelijk Transmuraal Zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname

Doel: 25% minder ziekenhuisopnamedagen in 5 jaar

te bereiken met minstens gelijke en bij voorkeur hogere kwaliteit van leven
en patiënttevredenheid

Landelijk zorgpad

- Subsidie Innovatiefonds
- Samenwerking LAN partners:

Aanpak

2015	Versie 1.0
2016-2018	Uittesten in pilotregio's
begin 2018	Versie 2.0, inclusief <ul style="list-style-type: none">- patiëntenversie- ziekenhuisprotocol
eind 2018	Versie 3.0, inclusief <ul style="list-style-type: none">- analyses
2018 en verder	landelijke implementatie

- 8 regio's
- Minimaal ziekenhuis en vaak ook thuiszorg, per regio
- 100 patiënten per regio

Regio	Ziekenhuis & Zorggroep
Amsterdam	Slotervaartziekenhuis & ROHA
Arnhem	Rijnstate ziekenhuis & zorggroep Arnhem
Den Haag	Haga ziekenhuis; MC Haaglanden & ELZHA; Arts en Zorg; SHG
Rotterdam	Sint Franciscus Gasthuis & IZER
Maastricht-Heuvelland	Maastricht UMC & ZIO
Noord-Groningen	Ommelanden ziekenhuis & St EZA; GHC
West-Brabant	Bravis (Bergen op Zoom en Roosendaal) & Zorggroep West-Brabant
Zaanstreek-Waterland	Waterland ziekenhuis; Zaans Medisch Centrum & SEZ & Evean

Pilot

Het aantal geregistreerde patiënten in OpenClinica per regio

Totaal 794 patiënten

Uitgangspunten Landelijk Zorgpad

- Zorgpad start op dag van opname
- Zorgpad loopt door in thuissituatie (continuüm)
- Samenwerking en afstemming tussen de lijnen essentieel
- Leidraad
- Beschrijft het wat, niet het wie
 - de interventies
 - niet de professionals → regionaal afspreken

- Hoe opgebouwd?
- **9 elementen**

- **Interventies aangegeven in de tijd:**

uitgelicht

Integrale gezondheidstoestand

- Patiënt is meer dan zijn ziekte
- **Hoe?**
 - Vroeg in opname aandacht coping & adaptatie
 - Screenen op angst- en depressiestoornissen

Individueel ZorgPlan & Longaanval ActiePlan

- Patiënt is medebehandelaar
- **Hoe?**
 - Tijdens opname al aandacht aan Longaanval Actie Plan
 - Persoonlijke doelen opstellen

Advance Care Planning & Palliatieve zorg

- Verwachtingen managen opname EN herstel
- **Hoe?**
 - Vroeg in opname ontslagdatum bespreken
 - Verwachtingen van herstel en ziekteverloop
 - ACP inplannen

Medicatie, zuurstof & therapietrouw

- Passend bij patiënt en eenduidig
- **Hoe?**
 - Thuismedicatie continueren
 - Inhalatietechniek en motivatie checken, ook tijdens opname

Stoppen met roken

- Grootste winstfactor, benut momentum
- **Hoe?**
 - Blijven aankaarten
 - Hulp starten, juist direct na ontslag

Mobiliteit & Bewegen

- In stand houden/verbeteren mobiliteit
- **Hoe?**
 - In kaart brengen en actie ondernemen
 - Aandacht voor energieverdeling

Voedings- toestand

- In stand houden/verbeteren
- **Hoe?**
 - Waak voor gewichtsverlies
 - Combineren met bewegeadvies

Comorbiditeit

- COPD komt haast nooit alleen
- **Hoe?**
 - Waak voor comorbiditeit
 - (depressie, hartfalen)

Monitoring & logistiek

- Monitor de zorg, continuüm
- **Hoe?**
 - Zorgcoördinator
 - Zorg doe je samen (transmuraal)
 - Geplande contactmomenten
 - (dag 2, week 1, etc)

Enkele obstakels

- Multi-disciplinair, transmurale zorg kost tijd
 - Brede basis noodzakelijk (zowel op de werkvloer als in bedrijfsvoering)
- Verkeerde bekostigingsprikkel
- Informatie-uitwisseling
- Goede initiatieven verder helpen
 - verdere implementatie

Aanpassingen in versie 2.0

- Richtlijn Acute opname COPD longaanval opgenomen
- Ervaringen pilotregio's verwerkt
 - Praktijkvoorbeelden en tools
 - Belang thuisbezoek week 1
 - Longaanval ActiePlan prioriteit bij ontslag
 - Gestructureerde gesprekken zorgen voor betere zelfmanagement
- Handreiking toekomstige regio's
 - Niet alles tegelijk opstarten
- Patiëntenversie

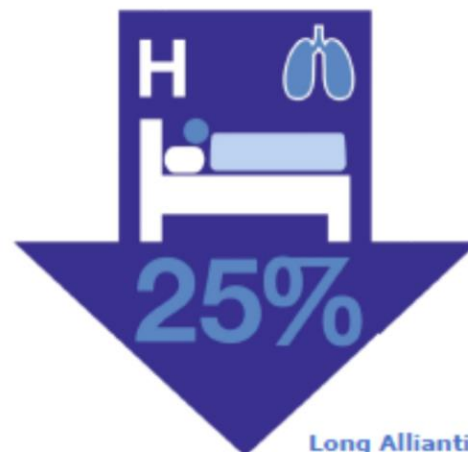

Landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname

Betere zorg voor de patiënt met COPD

Versie 2.0

Long Alliantie Nederland
Januari 2018